USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **S. S.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2023, č. j. OAM-1025/ZA-ZA11-K12-2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2023, č. j. 13 Az 5/2023-22,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce je státním občanem Moldavské republiky, jako místo svého posledního skutečného pobytu označil město O., které se nenachází na území P. Do České republiky přicestoval dne 2. 2. 2022 na základě cestovního dokladu. Na území České republiky žijí dva bratři a oba jeho rodiče, kteří mají rumunské státní občanství a bylo jim vydáno potvrzení o přechodném pobytu na území České republiky. V Moldavské republice zůstala pouze žalobcova babička. Žalobce navštívil Českou republiku celkem pětkrát, poprvé v roce 2017. Žádost o mezinárodní ochranu podal dne 20. 11. 2022 poté, co byl kontrolován cizineckou policií a bylo s ním zahájeno řízení o správním vyhoštění z důvodu neoprávněného pobytu na území. Žádost odůvodnil tím, že v České republice žije jeho rodina a v Moldavské republice by byl nezaměstnaný a bez domova.

[2] Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji zamítl. Shledal, že žalovaný řádně zjistil skutkový stav věci, když zaprvé provedl s žalobcem dne 23. 11. 2022 pohovor k žádosti, při kterém mu umožnil sdělit všechny relevantní skutečnosti, a zadruhé shromáždil všechny potřebné informace a podklady o žalobci a o jeho zemi původu. Městský soud dospěl k závěru, že žádost byla účelová, neboť ji žalobce podal až poté, co mu hrozilo vyhoštění. Podle konstantní judikatury není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany snaha vyhnout se případným nepříznivým důsledkům neoprávněného pobytu na území České republiky. Pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) nebyly splněny podmínky, neboť žalobce je dospělý a zdravý, je schopen si zajistit prostředky na své živobytí prací. Existenci rodinných vazeb nelze považovat za důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Z tvrzení žalobce ve správním řízení podle městského soudu vyplývá, že jeho motivace k podání žádosti o mezinárodní ochranu byla čistě ekonomická. Ekonomické důvody však nemohou opodstatňovat udělení mezinárodní ochrany. Moldavská republika je bezpečná země původu. Správní orgán správně posoudil ekonomickou, rodinnou a sociální situaci žalobce, přičemž neshledal naplnění hypotézy „případ hodný zvláštního zřetele“ uvedené v § 14 zákona o azylu. Nebyly splněny podmínky ani pro udělení mezinárodní ochrany dle jiného ustanovení zákona o azylu. Žalovaný všechny své závěry dostatečně a přezkoumatelným způsobem odůvodnil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) brojí proti rozsudku městského soudu kasační stížností, přičemž svoji argumentaci nepodřazuje pod konkrétní důvody uvedené v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že městský soud dostatečně nezohlednil všechny okolnosti relevantní pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. V této souvislosti opakuje, že v zemi původu nemá žádné funkční zázemí, neboť jeho rodina žije v České republice, návrat do Moldavské republiky by pro něj znamenal bezdomovectví a fakticky celou dospělost prožil v České republice. Dále stěžovatel doplňuje, že Moldavská republika je nejchudší stát v Evropě, jehož ekonomická a bezpečnostní situace se stále zhoršuje kvůli uprchlickým vlnám ze sousední Ukrajiny. Stěžovatel se domnívá, že byly splněny podmínky pro aplikaci § 14 zákona o azylu. V této souvislosti se měl žalovaný rovněž zabývat situací na trhu práce v Moldavské republice, možností státní podpory v hmotné nouzi stěžovatele a jeho schopnostmi a vzděláním.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu a navrhl kasační stížnost zamítnout. Žalovaný shromáždil dostatek informací a podkladů týkajících se jak osoby stěžovatele, tak i aktuální situace v jeho zemi původu a zabýval se všemi stěžovatelem namítanými skutečnostmi. Napadené rozhodnutí je jasné, srozumitelné a v souladu s právním řádem České republiky. Stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany až po vydání rozhodnutí o vyhoštění a snaží se jen legalizovat svůj pobyt na území České republiky, což není relevantní důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Nakonec žalovaný odkazuje na své závěry uvedené ve vyjádření k žalobě.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Při posuzování kasační stížnosti Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Vzhledem k tomu, že v předcházejícím řízení u městského soudu rozhodoval specializovaný samosoudce, musí NSS nejprve posoudit, jestli kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Pokud tomu tak není, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. K přesahu vlastních zájmů stěžovatele se zdejší soud vyjádřil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Kasační stížnost je přijatelná v případě, kdy se zaprvé dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS, zadruhé, pokud se kasační stížnost týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, zatřetí, pokud je třeba učinit judikaturní odklon, a nakonec začtvrté, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. V právě projednávaném případě není žádný z těchto důvodů přijatelnosti naplněn.

[7] Stěžovatel přesah vlastních zájmů explicitně nenamítá. Kasační stížnost se obsahově nezabývá právními otázkami, které dosud nebyly judikaturou NSS řešeny nebo byly řešeny rozdílně, nezabývá se ani potřebou judikaturního odklonu. Nelze proto uvažovat o přijatelnosti dle prvních tří výše uvedených důvodů. Stěžovatel však v kasační stížnost brojí proti pochybení městského soudu. NSS tak musí posoudit, jestli městský soud v napadeném rozhodnutí pochybil a pokud ano, zda se jednalo o zásadní pochybení a jestli toto pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Stěžovatel kasační stížností napadá posouzení splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu ze strany městského soudu. Má za to, že městský soud se dostatečně nezabýval všemi relevantními skutečnostmi a dospěl k nesprávnému závěru.

[9] Městský soud se k aplikaci § 14 zákona o azylu vyjádřil v bodech 17 až 19 svého rozsudku, v nichž uvedl, proč nejsou splněny podmínky pro aplikaci tohoto ustanovení. Konkrétně tvrzením, že stěžovatel nemá v zemi původu funkční zázemí, neboť se jeho rodina nachází v České republice, se městský soud zabýval v bodě 18 rozsudku. Městský soud mimo jiné uvedl, že žalovaný hodnotil rodinnou, sociální a ekonomickou situaci stěžovatele a přihlédl i k jeho zdravotnímu stavu a věku. Zdůraznil, že rodinné vazby nejsou důvodem pro udělení humanitárního azylu a že stěžovatel je schopen si zajistit prostředky pro svůj život prací. Dle městského soudu v případě stěžovatele neexistují žádné důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by mu mohl být udělen humanitární azyl. To platí i o tvrzení, že stěžovatel je mladý a návrat do Moldavské republiky by pro něj znamenal nezaměstnanost a bezdomovectví (stěžovatel má možnost pobývat u své babičky, kde bydlel před vycestováním do České republiky). Městský soud se vypořádal i se stěžovatelovým tvrzením, že jeho dospělost a s tím spojená nezávislost jsou pouze formálního rázu, neboť ve skutečnosti se o sebe nedokáže postarat. Poukázal na to, že stěžovatel je v produktivním věku bez zjevné limitace v přístupu na pracovní trh a že ekonomická situace žadatele nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Obecně nepříznivý stav hospodářství

v zemi původu dopadá na všechny občany a není zřejmé, proč by měl tížit stěžovatele intenzivněji než jiné osoby (bod 19 rozsudku).

[10] Stěžovatel dále v kasační stížnosti uvádí, že fakticky celou svou dospělost prožil v České republice. Městský soud toto tvrzení vyvrátil zjištěním, že stěžovatel žil v Moldavské republice po dobu šesti let před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochranu sám bez rodičů a bratrů, kteří již žili v České republice, a v této době byl schopen si zajistit ubytování (bod 18 rozsudku městského soudu). To odpovídá tvrzením stěžovatele uvedeným při pohovoru, podle nichž v České republice pobýval celkem asi pětkrát, vždy jen po dobu tří měsíců, poprvé v roce 2017 (zletilosti dosáhl v roce 2016).

[11] NSS uzavírá, že městský soud přezkoumatelně uvedl, proč nejsou splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, přičemž zohlednil všechny dílčí argumenty uvedené v žalobě. Vyšel z příléhavé judikatury NSS, kterou na věc korektně aplikoval. Zejména je třeba zdůraznit závěr NSS vyjádřený v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-89, podle něhož smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z norem daných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Za důvody hodné zvláštního zřetele příkladně označil zvlášť těžkou nemoc, zdravotní postižení či příchod z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory. Skutečnosti uváděné stěžovatelem nedosahují srovnatelné míry závažnosti a mimořádnosti. NSS proto neshledal zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[13] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, protože ve věci neměl úspěch. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2024

Tomáš Kocourek
předseda senátu